

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ระเบียบวิธีการศึกษาครั้งนี้ มีขอบเขตประชากร คือ ผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยกำหนดเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ที่ผลิตเพื่อการส่งออกในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 32 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบุคคลที่ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของกิจการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี และคำถามเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยในการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบุคคลที่ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 25-40 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าของธุรกิจ และประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ

กิจการของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นกิจการประเภทบริษัทจำกัด มีระยะเวลาในการดำเนินงานมากกว่า 15 ปี ลักษณะการก่อตั้งธุรกิจจะริเริ่มเอง มีทุนจดทะเบียนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท รายได้รวมของปีที่ผ่านมา ต่ำกว่า 30 ล้านบาท สินทรัพย์รวมของปีที่ผ่านมา ต่ำกว่า 50 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศของปีที่ผ่านมา มีมูลค่าต่ำกว่า 30 ล้านบาท ปริมาณกำลังการผลิตของกิจการอยู่ระหว่าง 501-2,001 ชิ้นต่อ 24 ชั่วโมง ปริมาณความจุของโกดัง

ของกิจการมากกว่า 7,000 ชิ้น ปริมาณของแตกหรือของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตของกิจการ มีจำนวนน้อยกว่า 100 ชิ้นต่อวัน และจำนวนพนักงานทั้งหมดมีจำนวน 51-100 คน

ลักษณะการจัดทำบัญชีของกิจการส่วนใหญ่จะจัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีและจ้างสำนักงานบัญชีร่วมกัน ระดับการศึกษาของพนักงานบัญชีของกิจการอยู่ในระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี วิธีการจัดทำบัญชีส่วนใหญ่จะจัดทำทั้งระบบมือและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการทำงาน และผลกระทบจากการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีมากที่สุดคือ ความสะดวกรวดเร็ว รองลงมา คือ สามารถแก้ไขข้อผิดพลาดได้รวดเร็ว และสามารถออกรายงานที่ใช้ในการบริหารได้หลากหลาย

กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นสมาชิกสมาคมเครื่องปั้นดินเผา และส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมการส่งออกจากกรมส่งเสริมการส่งออก ส่งออกสินค้าไปจำหน่ายมากที่สุด คือ ทวีปยุโรป รองลงมา คือ ทวีปเอเชีย และทวีปอเมริกา ประเทศที่กิจการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายมากที่สุด คือ ประเทศอเมริกา วิธีการที่กิจการขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศส่วนใหญ่ขนส่งทางเรือ รองลงมาเป็น ทางเครื่องบิน และทางบริษัทขนส่ง สำหรับปริมาณของแตกหรือของเสียที่เกิดจากการขนส่งของกิจการส่วนใหญ่เสียหายน้อยกว่า 100 ชิ้นต่อครั้ง ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศส่วนใหญ่ขายผ่านพ่อค้าคนกลาง

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี และอำนวยการเงินของกิจการทุกปี รวมถึงการจัดหาข้อมูลทางการบัญชีหรือรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกักิจการส่วนใหญ่จะมีหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดทำรายงาน โดยเฉพาะ

การจัดทำข้อมูลทางการบัญชีและความต้องการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการในแต่ละประเภทของรายงาน มีดังนี้

รายงานการขายและรับเงิน พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดทำรายงานประวัติการขาย-แยกตามลูกค้าและสรุปรายการวางบิลที่ยังไม่ได้รับชำระเงิน โดยส่วนใหญ่จะจัดทำทุกสิ้นเดือน เนื่องจากกิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะจำหน่ายสินค้าโดยผ่านพ่อค้าคนกลาง จึงจำเป็นต้องทราบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติการขายและชำระเงินของลูกค้า ส่งผลทำให้ระดับความต้องการใช้รายงานประวัติการขาย-แยกตามลูกค้าและสรุปรายการวางบิลที่ยังไม่ได้รับชำระเงิน มีระดับความต้องการใช้มากที่สุด

รายงานการซื้อและการจ่ายเงิน พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการจัดทำรายงานประวัติการซื้อแยก-ตามผู้ขาย และรายละเอียด Letter of Credit ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระเงิน โดยส่วนใหญ่จะจัดทำทุกสิ้นเดือน แต่ระดับความต้องการใช้รายงานการซื้อและจ่ายเงิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ รายงานประวัติการซื้อ-แยกตามสินค้าและรายงานใบสั่งซื้อที่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือได้รับไม่ครบถ้วน ซึ่งพบว่าเป็นปัญหาในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการ เพราะ ข้อมูลทางการบัญชีที่ได้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ประกอบการกำลังพิจารณา

รายงานการเงิน พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการจัดทำรายงานสถานะการเงินของกิจการ (งบดุล) และรายงานผลการดำเนินงานของกิจการ (งบกำไรขาดทุน) โดยส่วนใหญ่จะจัดทำทุกสิ้นปี แต่ระดับความต้องการใช้รายงานการซื้อและจ่ายเงิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญต่อการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายของกิจการ

รายงานสินค้าคงเหลือ พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการจัดทำ รายงานปริมาณสินค้าคงเหลือ โดยส่วนใหญ่จะจัดทำทุกสิ้นเดือน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องใช้รายงานปริมาณสินค้าคงเหลือ เพื่อการวางแผนการผลิต ส่งผลทำให้ความต้องการใช้รายงานปริมาณสินค้าคงเหลือมากที่สุด มีระดับความต้องการใช้มากที่สุด

รายงานต้นทุนการผลิต พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการจัดทำ รายงานวัตถุดิบที่เบิกใช้และรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของแรงงาน โดยส่วนใหญ่จัดทำทุกสิ้นเดือน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญต่อการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายของกิจการ รวมไปถึงการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ส่งผลทำให้ความต้องการใช้รายงานผลผลิตประจำวันและรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของแรงงาน มีระดับความต้องการใช้มากที่สุด

รายงานเกี่ยวกับการส่งออกสินค้า พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการเสียภาษีเพื่อส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ และรายงานการรับคืนสินค้าที่ไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้า โดยส่วนใหญ่จะจัดทำทุกสิ้นเดือน แต่ระดับความต้องการใช้รายงานเกี่ยวกับการส่งออกสินค้า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ รายงานการรับคืนสินค้าที่ไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้า และรายงานการส่งสินค้าให้ลูกค้าต่ำกว่ากำหนด เพราะในภาวะการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรง กิจการต้องคำนึงถึงการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้ามากที่สุด ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขันทางการค้า

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ผลการศึกษาพบว่า

ปัญหาด้านผู้ประกอบการของกิจการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญปัญหาย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด คือ ความเชื่อมั่นและเชื่อถือในความถูกต้องของข้อมูลทางการบัญชีที่นำมาใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านผู้ประกอบการที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมากที่สุด คือ ความเชื่อมั่นและเชื่อถือในความถูกต้องของข้อมูลทางการบัญชีที่นำมาใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงาน

ปัญหาด้านนักบัญชีของกิจการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญปัญหาย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและเสร็จภายในเวลาที่กำหนด เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี มากที่สุด คือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและเสร็จภายในเวลาที่กำหนด เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การทำงานพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ ระหว่าง 11-15 ปี มีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาด้านนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมากที่สุด คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ และ นำเสนอข้อมูลทางการบัญชี หรือ รายงานทางการบัญชี ในขณะที่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี เห็นว่า คือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและเสร็จภายในเวลาที่กำหนด และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี เห็นว่า คือ ความเชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์

ปัญหาด้านสารสนเทศทางการบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญปัญหาย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด คือ ข้อมูลทางการบัญชีที่ได้มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำลังพิจารณา เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านสารสนเทศทางการบัญชีที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี มากที่สุด คือ ข้อมูลทางการบัญชีที่ได้ต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำลังพิจารณา

ปัจจัยด้านผู้ประกอบการของกิจการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด คือ ความต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจและใช้ในการวางแผนธุรกิจทั้งทางด้านการผลิตและการตลาดอย่างมีระบบ เมื่อพิจารณาตามระดับการ

ศึกษาและตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษา และทุกกลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน มีความเห็นตรงกันว่าปัจจัยด้านผู้ประกอบการของกิจการที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี มากที่สุด คือ ความต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจและใช้ในการวางแผนธุรกิจทั้งทางด้านการซื้อ การผลิต และการตลาด อย่างมีระบบ ยกเว้น ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และระหว่าง 11-15 ปี มีความเห็นตรงกันว่า ปัจจัยด้านผู้ประกอบการของกิจการที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี มากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการ ตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงาน

ปัจจัยด้านสารสนเทศทางการบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด คือ ฐานข้อมูลที่ดีของกิจการเช่นการผลิต การขาย การบัญชี เป็นต้น เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษา และทุกกลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน มีความเห็นตรงกันว่าปัจจัยด้านสารสนเทศทางการบัญชีที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี มากที่สุด คือ ฐานข้อมูลที่ดีของกิจการ ยกเว้น ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี เห็นว่าปัจจัยด้านสารสนเทศทางการบัญชีที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี มากที่สุด คือ ความถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบันของข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี

ปัจจัยด้านการแข่งขันทางการค้า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด คือ การควบคุมต้นทุนและคุณภาพของสินค้าให้มีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษา และทุกกลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่เห็นว่า ปัจจัยด้านการแข่งขันทางการค้าที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี มากที่สุด คือ การควบคุมต้นทุนและคุณภาพของสินค้าให้มีประสิทธิภาพ ยกเว้นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่เห็นว่า ปัจจัยด้านการแข่งขันทางการค้าที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี มากที่สุด คือ การแข่งขันทางการค้าระดับนานาชาติ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ปัญหาด้านผู้ประกอบการของกิจการ

ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง คือ ความเชื่อมั่นและเชื่อถือในความถูกต้องของข้อมูลทางการบัญชีที่นำมาใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงาน รวมถึงความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ ACCASA GROUP (2546) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารส่วนมากจะไม่ให้ความสำคัญแก่ข้อมูลทางการบัญชีที่จะใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งปัญหาที่เกิดจากผู้บริหารอาจเกิดขึ้นจากปัญหา 2 ประการ ประการแรก เพราะผู้บริหารขาดความเชื่อมั่นและเชื่อถือในความถูกต้องของข้อมูลทางการบัญชีที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ ประการที่สอง เพราะผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของข้อมูลทางการบัญชี

2. ปัญหาด้านพนักงานบัญชีของกิจการ

ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง คือ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและเสร็จภายในเวลาที่กำหนด และความสามารถในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีหรือรายงานทางการบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2544) ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความจำเป็นที่ต้องการข้อมูลทางการบัญชีเพื่อใช้ในการดำเนินงานในแต่ละวัน แผนกบัญชีจึงต้องมีความพร้อมและความสามารถที่จะนำเสนอข้อมูลแก่ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ได้รวดเร็ว ถูกต้องและทันต่อความต้องการของผู้บริหาร

3. ปัญหาด้านสารสนเทศทางการบัญชี

ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง คือ ข้อมูลทางการบัญชีที่ได้ต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำลังพิจารณา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เบญจมาศ อภิตธิ์ภิญโญ (2545) ที่ว่า ข้อมูลทางการบัญชีจะต้องมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาที่ฝ่ายบริหารกำลังตัดสินใจอยู่ การมีข้อมูลที่มากเกินไปจนจำเป็นจะทำให้ฝ่ายบริหารต้องเสียเวลาในการจำแนกข้อมูลหรืออาจเกิดความสับสนในประเด็นที่พิจารณาได้ ความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลจะช่วยให้การตัดสินใจนั้นมีความถูกต้องมากที่สุด

และการนำเสนอข้อมูลจะต้องเป็นไปด้วยความระมัดระวังและมีความเป็นกลางในการแสดงข้อมูลที่
ที่เป็นตัวแทนของรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชี

4. ปัจจัยด้านผู้ประกอบการของกิจการ .

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง คือ ความต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจและใช้ใ
การวางแผนธุรกิจทั้งทางด้านการซื้อ การผลิต และการตลาดอย่างมีระบบ สอดคล้องกับคำกล่าว
ของ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2543) ที่ว่า ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยข้อมูลทางการ
บัญชีเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ ข้อมูลทางการบัญชีจะช่วยให้ผู้ประกอบการในการวางแผน
ตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงาน ไปสู่เป้าหมาย

5. ปัจจัยด้านสารสนเทศทางการบัญชี

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ ใน
เขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปางคือ ฐานข้อมูลที่ดีของกิจการ เช่นการผลิต การขาย การบัญชี เป็นต้น
สอดคล้องกับ วิศิษฐ์ศรี จินตนา (2543) ที่ว่า ข้อมูลภายในธุรกิจที่สำคัญ คือ ข้อมูลทางการบัญชีซึ่ง
แสดงสถานะภาพด้านต่าง ๆ ของธุรกิจ เจ้าของหรือผู้บริหาร จะนำข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการ
ตัดสินใจและใช้ในการวางแผนธุรกิจทั้งทางด้านการซื้อ การผลิต และการตลาด ตลอดจนสามารถ
ใช้แก้ไขปัญหาการจัดสรรทรัพยากรได้ รวมทั้งสอดคล้องกับ ชูศรี เทียศิริเพชร (2544) ที่ว่า
ความต้องการในการพัฒนาการจัดทำบัญชีในอนาคต จะมีการจัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชี
ด้วยคอมพิวเตอร์และจัดทำงบการเงินเพื่อการบริหาร

6. ปัจจัยด้านการแข่งขันทางการค้า

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี คือ การควบคุมต้นทุนและคุณภาพ
ของสินค้าให้มีประสิทธิภาพ และความอยู่รอดของกิจการภายใต้ภาวะการแข่งขันทางการค้าที่
รุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับ ACCASA GROUP (2546) ที่กล่าวว่า การแข่งขันทางการค้าที่ทวีความรุน
แรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากการที่กิจการธุรกิจประเภทต่าง ๆ พยายามที่จะมีการปรับเปลี่ยน
นโยบายและกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยมีเป้าหมายเพื่อความอยู่รอด
ผู้บริหารจะต้องทำการตัดสินใจด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง และชัดเจนไม่ว่าจะเป็นเรื่อง
เกี่ยวกับการลดขนาดองค์กร การยุบหรือยกเลิกหน่วยงาน การใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงานคน
การหาตลาดและการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การปรับกลยุทธ์ในการผลิตและจำหน่าย การเปลี่ยน
นโยบายด้านราคา เป็นต้น

ข้อค้นพบ

จากการศึกษา ปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิกส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีข้อค้นพบดังนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยเป็นเพศหญิง มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาโท ดำรงตำแหน่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ในขณะเดียวกัน ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี และมากกว่า 55 ปีขึ้นไป

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ

พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนน้อยประกอบธุรกิจในรูปแบบกิจการเจ้าของคนเดียวและห้างหุ้นส่วนจำกัด ไม่มีกิจการใดที่ดำเนินธุรกิจน้อยกว่า 5 ปี ลักษณะการก่อตั้งกิจการ ส่วนน้อยจะซื้อต่อกิจการ ในขณะเดียวกัน ส่วนน้อยเป็นกิจการที่มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 21 ล้านบาท-35 ล้านบาท รายได้รวมของปีที่ผ่านมาของกิจการ มากกว่า 200 ล้านบาท สินทรัพย์รวมของปีที่ผ่านมาของกิจการอยู่ระหว่าง 151 ล้านบาท-200 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศระหว่าง 101 ล้านบาท – 200 ล้านบาท ปริมาณกำลังการผลิตน้อยกว่า 500 ชิ้นต่อ 24 ชั่วโมง ปริมาณความจุของโกดังน้อยกว่า 3,000 ชิ้น ปริมาณของแตกหรือของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตของกิจการ มากกว่า 1,000 ชิ้นต่อวัน และมีจำนวนพนักงานทั้งหมดของกิจการระหว่าง 101-150 คน

ลักษณะการจัดทำบัญชีของกิจการ ส่วนน้อยจะจัดทำบัญชีโดยจ้างสำนักงานทำบัญชีเพียงอย่างเดียว และใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการทำงานเพียงอย่างเดียว ในขณะที่ระดับการศึกษาของพนักงานบัญชีของกิจการ ส่วนน้อยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนน้อยเห็นว่าการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีของกิจการจะช่วยลดค่าใช้จ่าย

กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยที่ได้รับการส่งเสริมการส่งออกจากกรมส่งเสริมการส่งออก (BOI) ในขณะเดียวกัน ไม่มีกิจการใดที่ไม่เป็นสมาชิกสมาคมเครื่องปั้นดินเผา การส่งออกสินค้าไปจำหน่ายยังทวีปแอฟริกา (Africa) น้อยที่สุด และเป็นส่วนน้อยที่มีการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายยังประเทศแถบตะวันออกกลาง ญี่ปุ่น ออสเตรเลียและอิตาลี วิธีการที่กิจการใช้ขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศน้อยที่สุด คือทางรถยนต์และทางบริษัทขนส่ง (Cargo) ไม่มีปริมาณของแตกหรือของเสียที่เกิดจากการขนส่งสินค้าของกิจการที่มีจำนวนระหว่าง 101-500 ชิ้นต่อครั้ง ระหว่าง 501-1,000 ชิ้นต่อครั้ง และ มากกว่า 1,000 ชิ้นต่อครั้ง และเป็นส่วนน้อยที่มีช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศโดยการขายผ่านพ่อค้าปลีก

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชีและอำนาจการเงินของกิจการเป็นบางปี ในขณะที่เดียวกัน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนน้อย จะจัดหาและจัดทำข้อมูลทางการบัญชีหรือรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการด้วยตัวเอง และไม่มีกิจการใดที่ไม่มีหน่วยงานหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อรายงานต่อผู้ประกอบการ โดยตรง

การจัดทำรายงานการขายและการรับเงิน พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อย มีการจัดทำรายงานประวัติการขาย-แยกตามพนักงานขาย เนื่องจาก กิจการของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะขายสินค้าโดยผ่านพ่อค้าคนกลางและการจัดจำหน่ายเองมีเป็นส่วนน้อย ดังนั้นจึงส่งผล ทำให้ระดับความต้องการใช้รายงานประวัติการขาย-แยกตามพนักงานขาย มีระดับความต้องการใช้น้อยที่สุด

การจัดทำรายงานการซื้อและการจ่ายเงิน พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อย มีการจัดทำรายงานใบสั่งซื้อที่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือได้รับไม่ครบถ้วน แต่ระดับความต้องการใช้รายงานประวัติการซื้อ-แยกตามสินค้าและรายงาน ใบสั่งซื้อที่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือได้รับไม่ครบถ้วน มีความต้องการใช้มากที่สุด จึงถือเป็นปัญหาในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการ เพราะ ข้อมูลทางการบัญชีที่ได้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ประกอบการกำลังพิจารณา

การจัดทำรายงานการเงิน พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อย มีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและระดับความต้องการใช้รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินน้อยที่สุด เนื่องจาก กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญต่อการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายของกิจการ

การจัดทำรายงานสินค้าคงเหลือ พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อย มีการจัดทำ รายงานการเคลื่อนไหวของสินค้าและปริมาณสินค้าคงเหลือ-แยกตามคลังสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับระดับความต้องการใช้รายงานสินค้าคงเหลือ-แยกตามคลังสินค้า มีความต้องการใช้น้อยที่สุด เนื่องจาก กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีโกดังเก็บสินค้าขนาดใหญ่เพียง 1-2 โกดัง จึงไม่มีความต้องการที่จะใช้รายงานสินค้าคงเหลือแยกตามคลังสินค้า

การจัดทำรายงานต้นทุนการผลิต พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อย มีการจัดทำรายงานผลต่างราคาซื้อวัตถุดิบและรายงานประสิทธิภาพการทำงานของแผนก เนื่องจาก วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีอยู่ในจังหวัดลำปางซึ่งมีราคาไม่แตกต่างกันมาก และแรงงานของกิจการ เป็นแรงงานที่มีฝีมือรวมถึงอัตราค่าจ้างที่มีราคาไม่สูงเกินไป ส่งผลต่อระดับความต้องการใช้

รายงานต้นทุนแรงงานทางตรงประจำแผนกและรายงานผลต่างราคาซื้อวัตถุดิบ มีระดับความต้องการใช้น้อยที่สุด

การจัดทำรายงานเกี่ยวกับการส่งออกสินค้า พบว่า กิจการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยมีการจัดทำรายงานการประกันภัยสินค้าที่ทำการขนส่งไปยังตลาดต่างประเทศ เนื่องจากกิจการมีการบรรจุหีบห่อสินค้าเป็นอย่างดี จะเห็นได้จากปริมาณของเสียหรือของแตกที่เกิดจากการขนส่งของกิจการส่วนใหญ่จะเสียหายน้อยกว่า 100 ชิ้นต่อครั้ง ส่งผลต่อระดับความต้องการใช้รายงานการประกันภัยสินค้าที่ทำการขนส่งไปยังตลาดต่างประเทศ มีระดับความต้องการใช้น้อยที่สุด

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ปัญหาด้านผู้ประกอบการของกิจการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การสื่อสารถึงสิ่งที่ต้องการกับนักบัญชีของกิจการ เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มประสบการณ์ให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ การสื่อสารถึงสิ่งที่ต้องการกับนักบัญชีของกิจการ

ปัญหาด้านนักบัญชีของกิจการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ พนักงานบัญชีมีการเข้าออกบ่อยและมีไม่เพียงพอกับปริมาณงาน เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มประสบการณ์ ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ พนักงานบัญชีมีการเข้าออกบ่อยและมีไม่เพียงพอกับปริมาณงาน ยกเว้น ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ความเชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์

ปัญหาด้านสารสนเทศทางการบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ คอมพิวเตอร์ล้ำสมัยและขาดการบำรุงรักษา เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มประสบการณ์การทำงาน ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ คอมพิวเตอร์ล้ำสมัยและขาดการบำรุงรักษา ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโทและผู้ที่มีการประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การเลือกใช้คอมพิวเตอร์และ โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือการให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีที่ใช้ในการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มประสบการณ์การทำงาน ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือการให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีที่ใช้ในการตัดสินใจ ยกเว้นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

15 ปี ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงาน

ปัจจัยด้านสารสนเทศทางการบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มประสบการณ์การทำงาน ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ยกเว้นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ฐานข้อมูลที่ดียของกิจการ

ปัจจัยด้านการแข่งขันทางการค้า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การแข่งขันทางการค้าในระดับนานาชาติ เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มประสบการณ์การทำงาน ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การแข่งขันทางการค้าในระดับนานาชาติ ยกเว้นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับทุกปัจจัยด้านการแข่งขันทางการค้าที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ในขณะที่เดียวกันผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ความอยู่รอดของกิจการภายใต้ภาวะการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจเสริมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านผู้ประกอบการของกิจการ ผู้ประกอบการของแต่ละกิจการควรให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีและควรมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทางการบัญชี เนื่องจากข้อมูลทางการบัญชีเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรของกิจการทั้งหมด หากผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลดังกล่าว จะสามารถช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ การวางแผนธุรกิจ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ชัดเจนขึ้น รวมทั้งสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยกำหนดแนวทางในการแก้ไขการดำเนินงานของกิจการ และช่วยจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านพนักงานบัญชีของกิจการ พนักงานบัญชีของกิจการต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและเสร็จภายในเวลาที่กำหนด รวมถึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ การนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีและระบบสารสนเทศทางการบัญชี เนื่องจากเทคโนโลยีปัจจุบันมีการพัฒนามากขึ้น คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทกับการบัญชี กระบวนการในการจัดทำบัญชีใช้ระยะเวลาสั้นลงจากเดิมและใช้จำนวนคนในการจัดทำน้อยลง ดังนั้นพนักงานบัญชีต้องพัฒนาตัวเอง นั่นคือต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีที่ได้จากการประมวล

ผลทางคอมพิวเตอร์ และนำเสนอต่อผู้บริหารของกิจการได้ทันเวลาและตรงตามความต้องการ รวมถึงต้องเรียนรู้วิธีการทำงานของโปรแกรมเพื่อที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับความรู้ทางด้านบัญชี

3. ด้านสารสนเทศทางการบัญชี การจัดทำข้อมูลทางการบัญชีหรือสารสนเทศทางการบัญชีควรเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำลังพิจารณาหรือจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีให้ตรงกับความต้องการใช้ของผู้ประกอบการหรือผู้บริหารให้มากที่สุด และมีความถูกต้องรวดเร็ว เพราะการมีข้อมูลที่มากหรือน้อยเกินความจำเป็น อาจจะทำให้ผู้บริหารต้องเสียเวลาในการจำแนกข้อมูลหรืออาจเกิดความสับสนในประเด็นที่พิจารณาได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ของผู้ประกอบการเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของผู้ประกอบการ ในการตัดสินใจด้านกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการ เช่น ด้านการผลิต ด้านการตลาด เป็นต้น